
שינויים נדרשים בעדיפויות הלאומיות

מדיניות המעגל הראשון: **יצירת תמריצים ומתן כלים**

- הגברת התמריצים לעבוד ולהעסיק
 - החלפת תמריצים לא-עבודה בתמריצים לעבודה.
 - הקטנה ניכרת במספר העובדים הזרים.
- מתן כלים ותנאים - תוכנית תעסוקה מקיפה
 - תוכנית "הזדמנות שניה" להשלמת השכלה
 - הכשרה מקצועית בשיתוף המגזר העסקי
 - מערכת השמה המתומצצת לפי הצלחת העובד

מדיניות המעגל השני: **יצירת סביבה תומכת ומסייעת**

- יום לימודים ארוך ותוכניות העשרה מסובסדות לילדים ונוער אחה"צ
- שדרוג תשתיות התחבורה – הספקת תחבורה ציבורית מהירה וזולה בכל רחבי המדינה

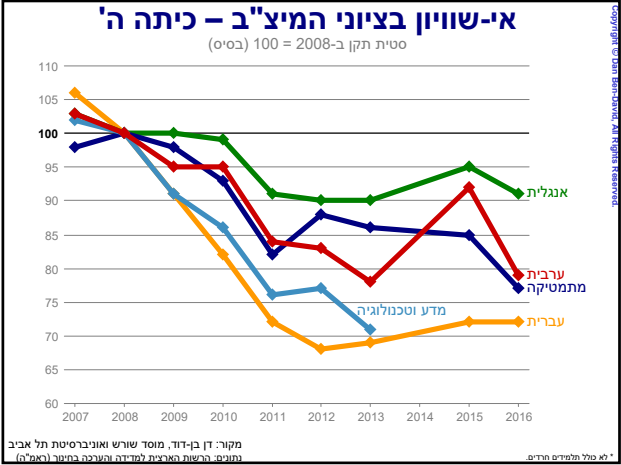
מדיניות המעגל השלישי: **תוכנית אסטרטגית רב-שנתית**

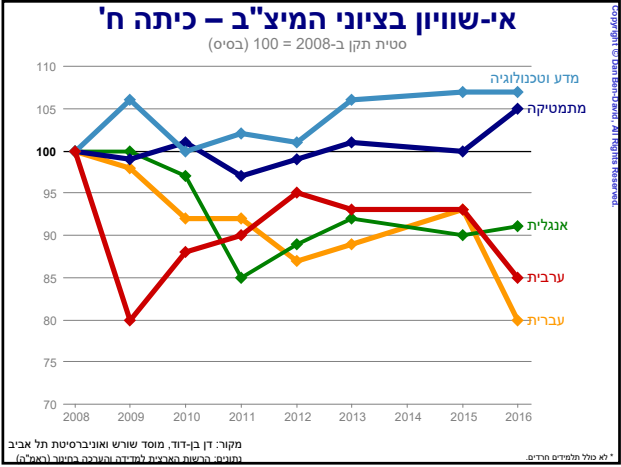
- תקציב המדינה יבנה מחדש מלמעלה למטה, על פי הדרישות התקציביות הנגזרות מסדר העדיפויות הלאומי החדש:

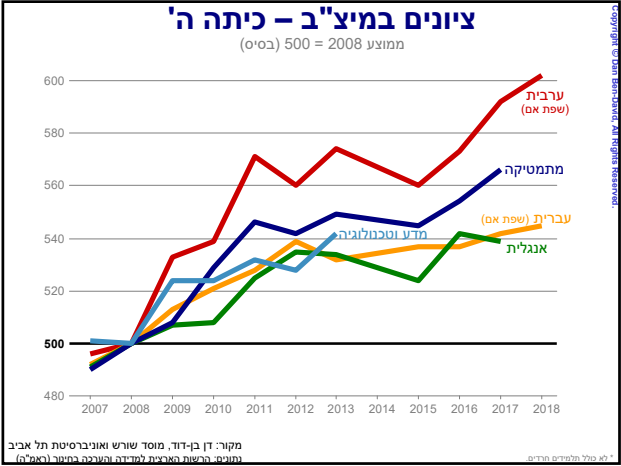
- הגברה ניכרת בשקיפות התקציבית
- רפורמה מבנית במערכת החינוך
- הגברת האכיפה של החוק ע"י שדרוג יעול המשטרה ומערכת המשפט
- מדיניות רווחה
 - הבטחת אספקה סדירה של שירותים רפואיים איכותיים לכל
 - הבטחת תשלומי ביטוח לאומי שיאפשרו תנאי קיום ומחיה נאותים למי שבאמת נזקק

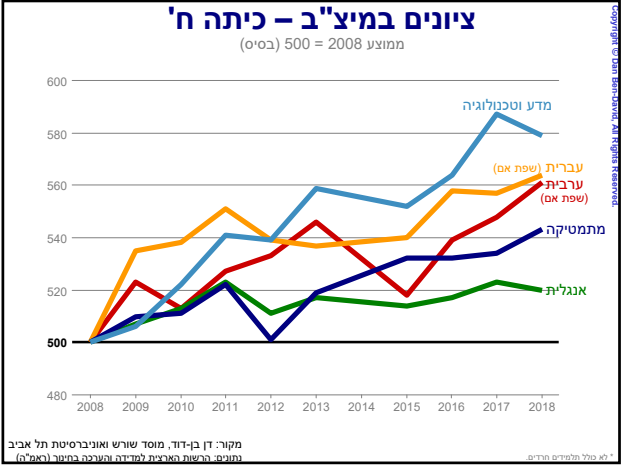
"טפחו את מוחכם במחשבות גדולות,
כי לעולם לא תגיעו גבוה יותר
ממה שאתם חושבים"
בנימין ד'זראלי
ראש ממשלת בריטניה, 1874-1880

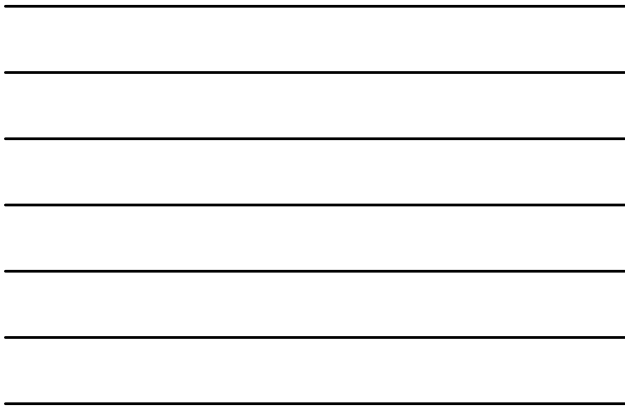
מדיניות תחומית: אינטגרציה וזכויות אזרחיות

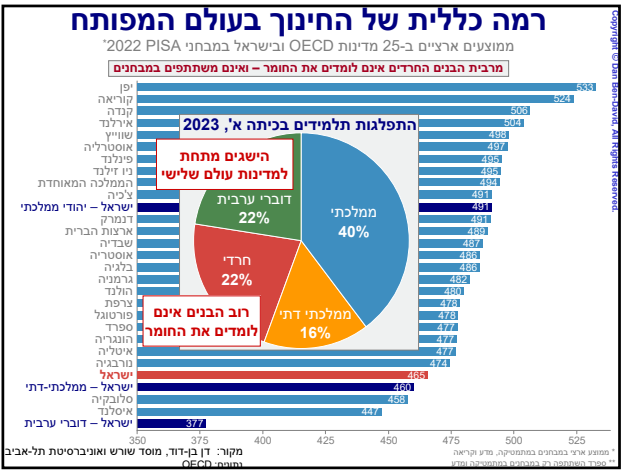
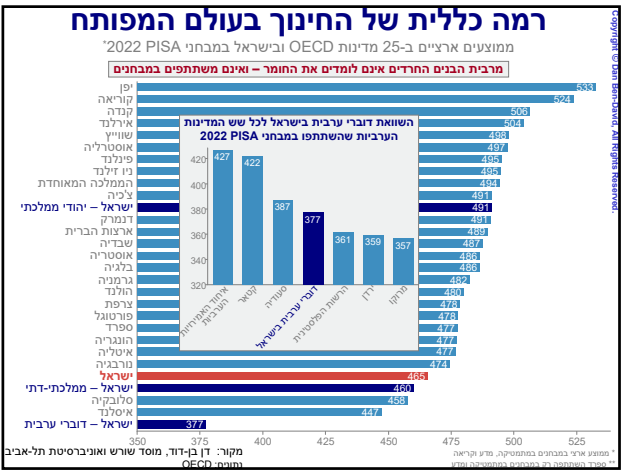
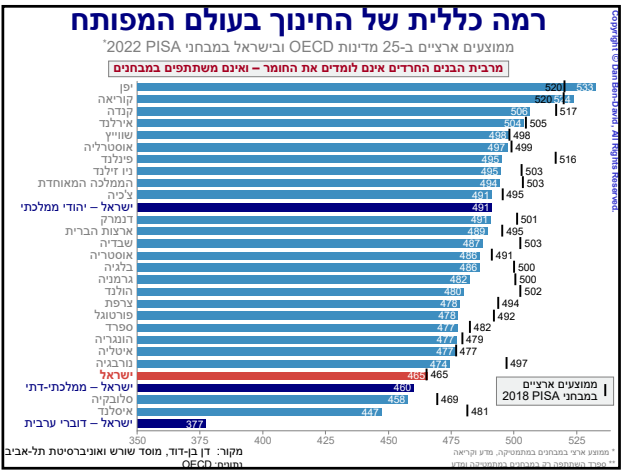

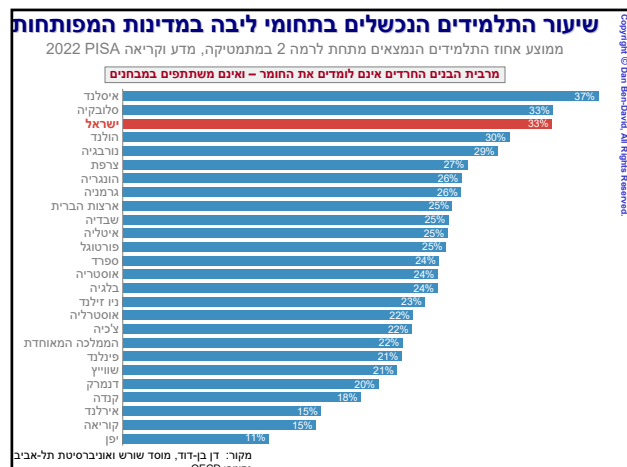
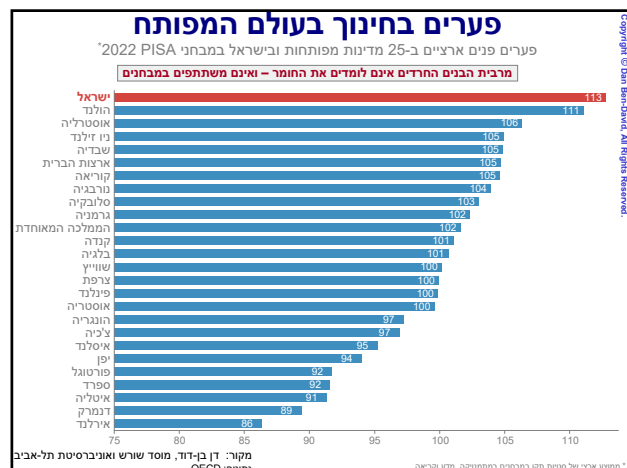
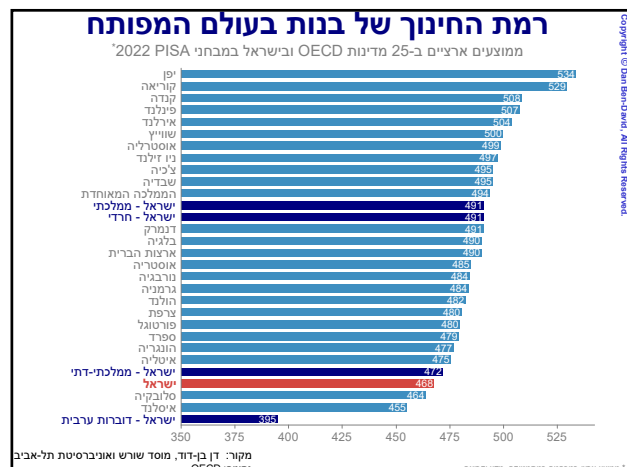

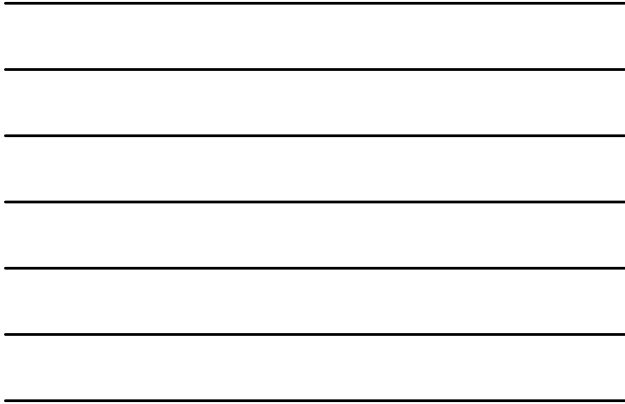

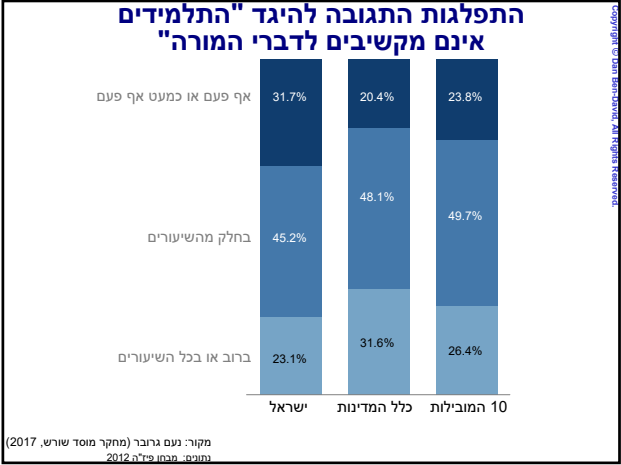
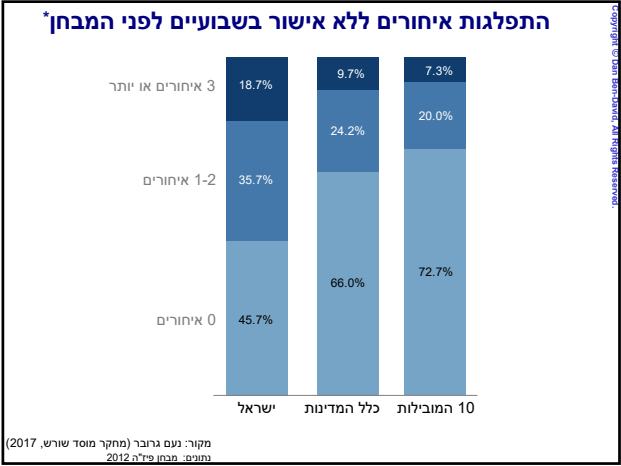
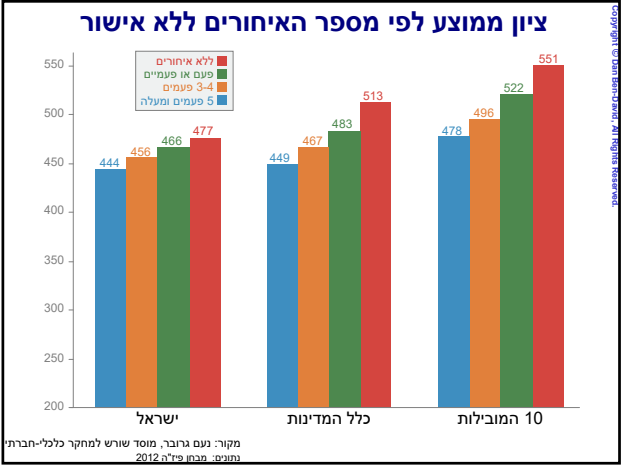

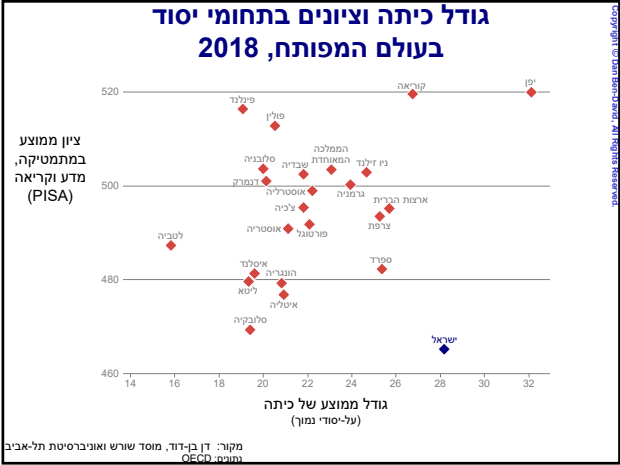

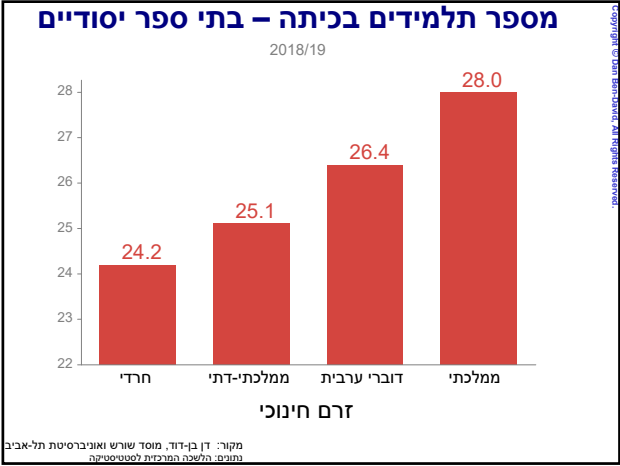

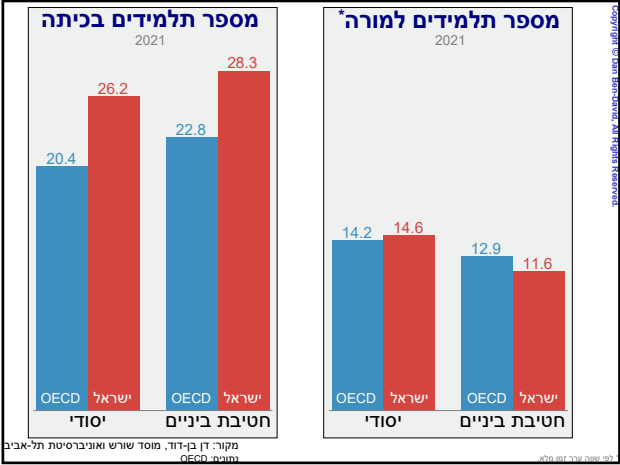

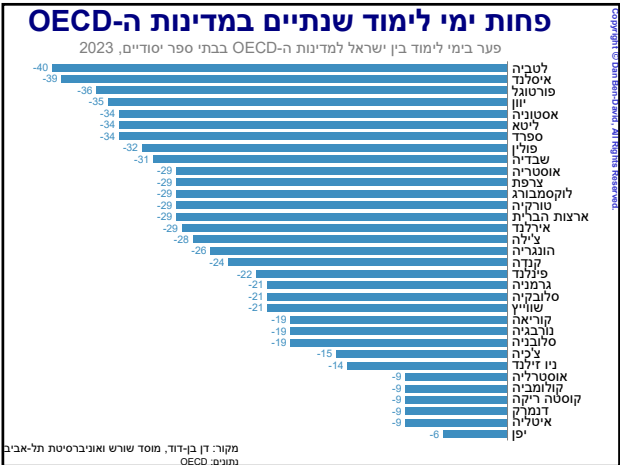

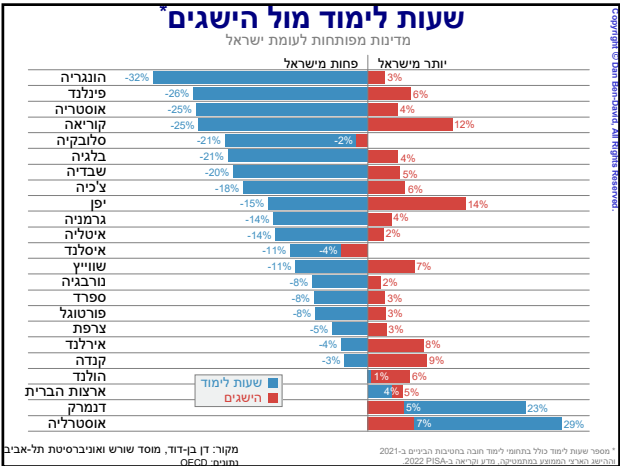

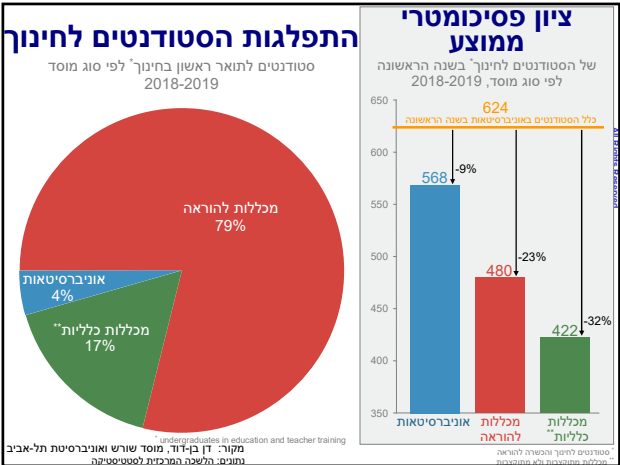

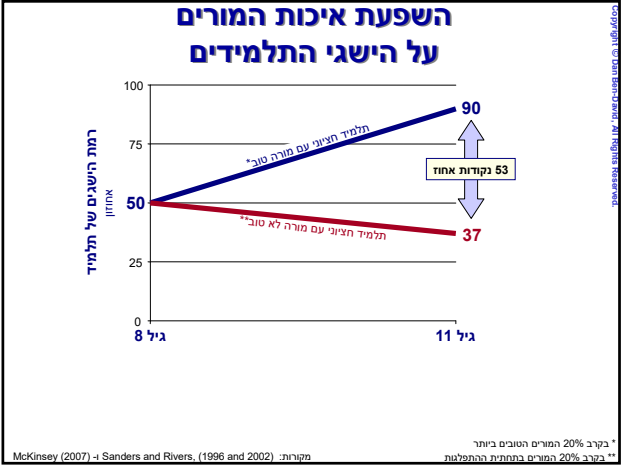

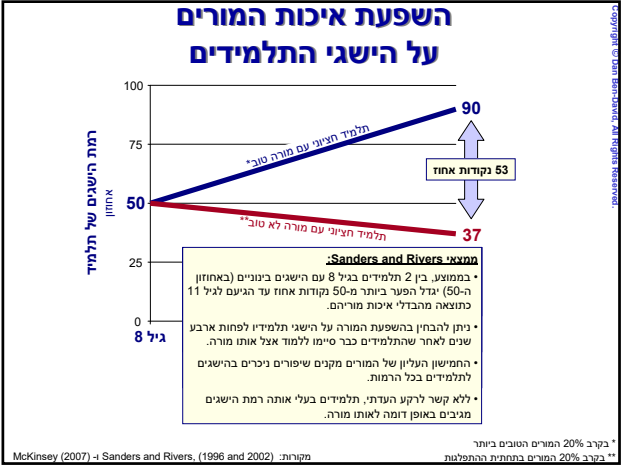

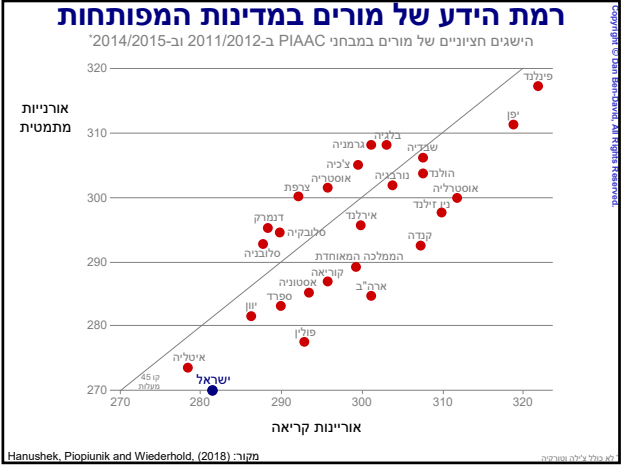

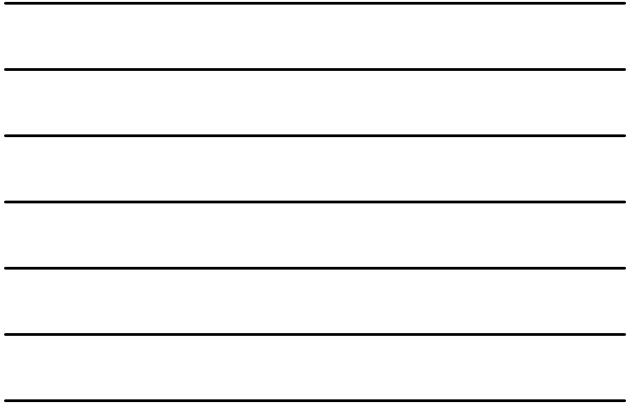

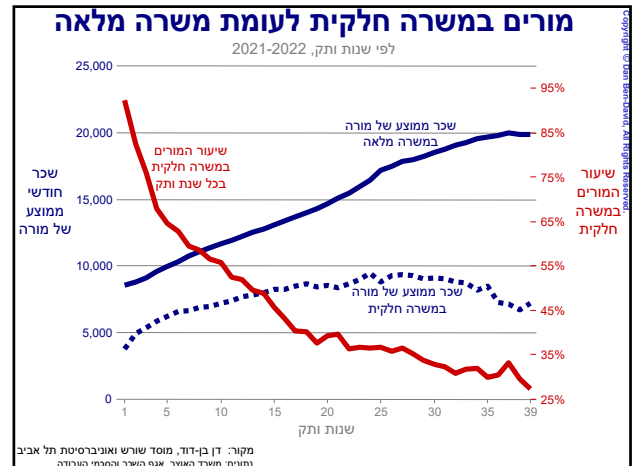
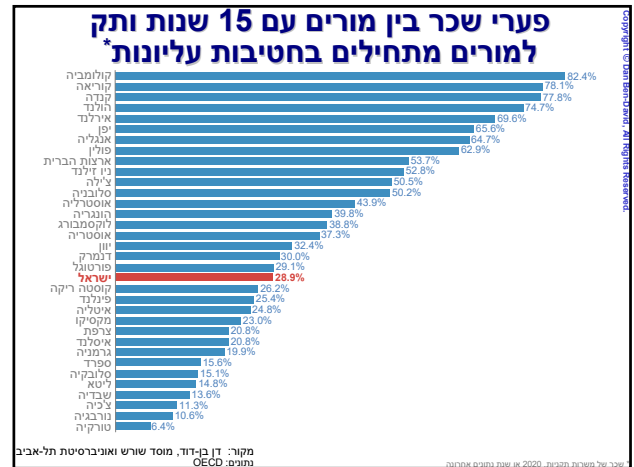

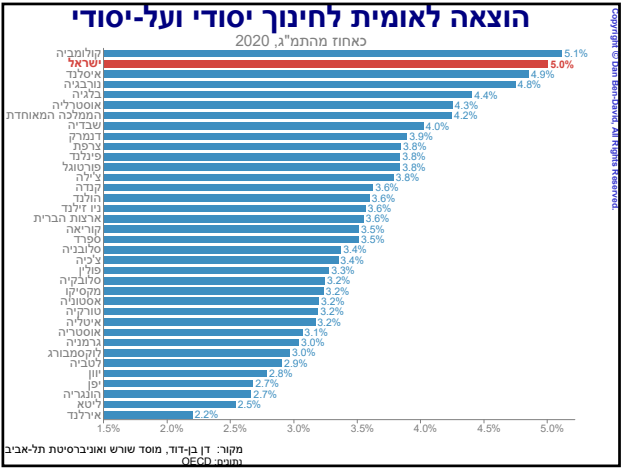
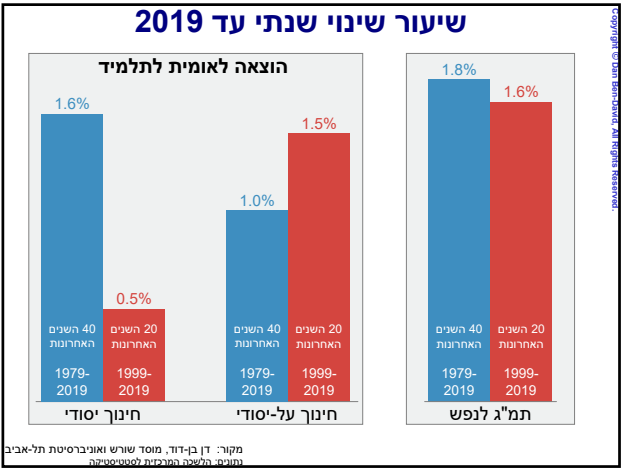
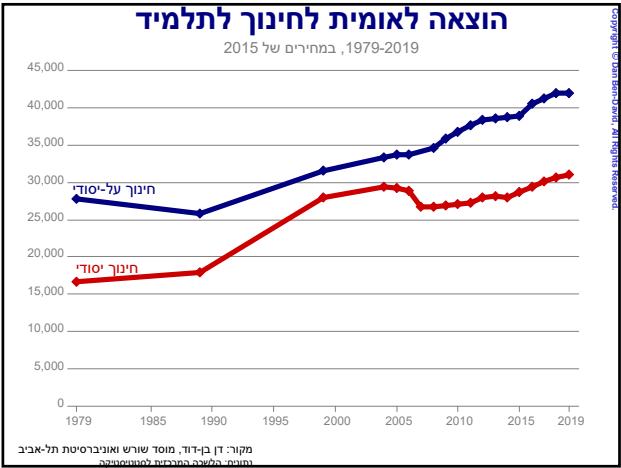

מסקנה

בעיית מערכת החינוך אינה נובעת רק מטיבם של המורים.
היא אינה נובעת רק מתוכניות לימוד הלוקות בחסר
ואינה נובעת רק מניהול כושל ובזבזני.

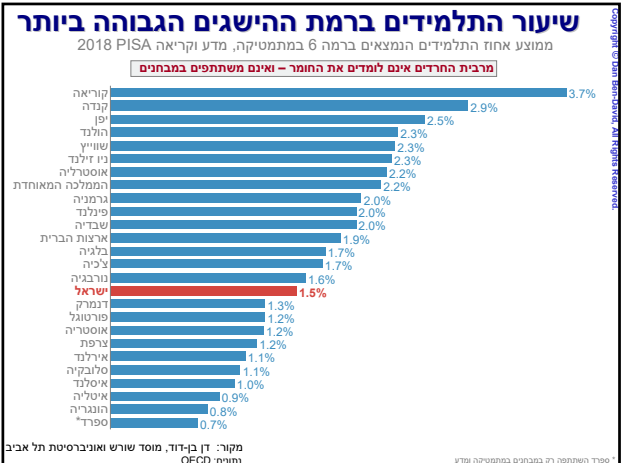
היעדר גמישות בכל חלקי מערכת החינוך
הגביר והאיץ את ההתדרדרות.

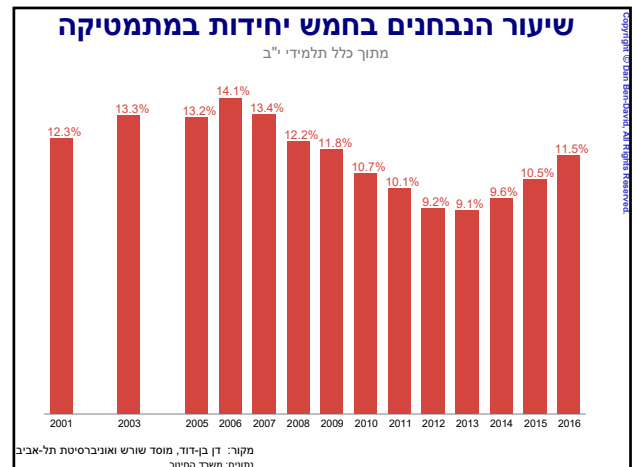
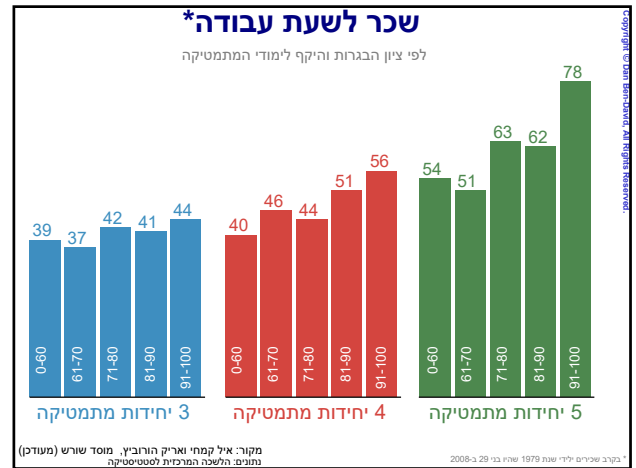
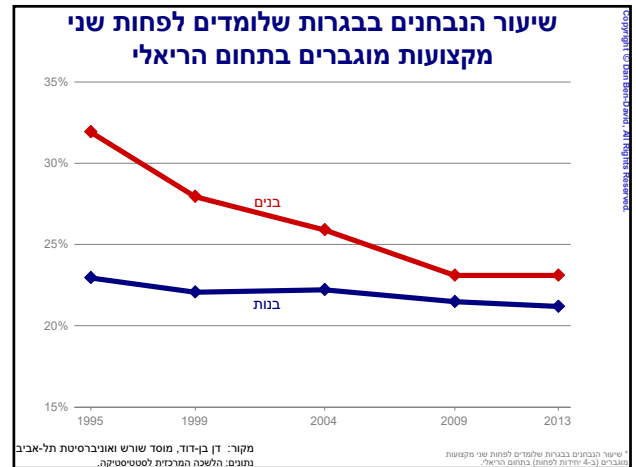
הכשל הינו מערכתי

נדרשת רפורמה מבנית במערכת החינוך

רפורמה מבנית במערכת החינוך

החשיבות של העלאת
הרמה בקצה העליון
דגש על המצויינות

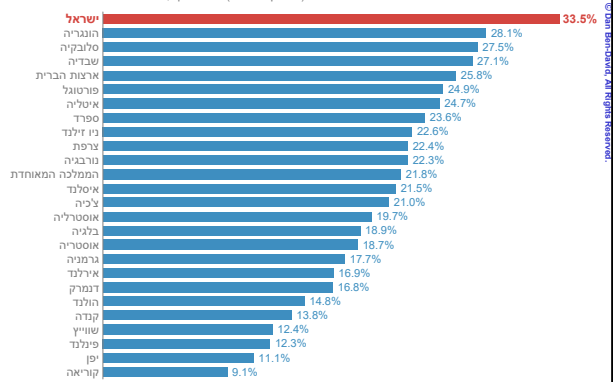

רפורמה מבנית במערכת החינוך

החשיבות של העלאת הרמה בקצה התחתון דגש על החלשים

שיעור התלמידים ברמה המתמטית הנמוכה ביותר

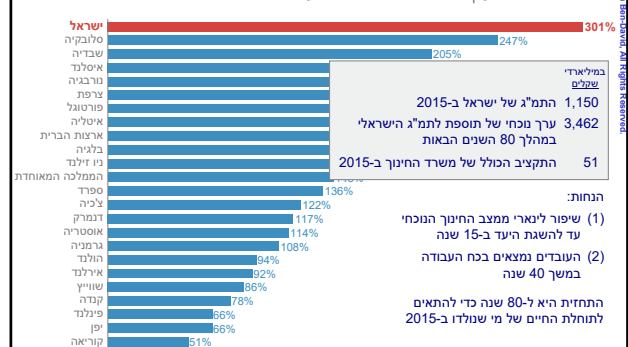
אחוז התלמידים הנמצאים ברמה של 1 ומטה (עד ציון של 420) במתמטיקה, PISA 2012

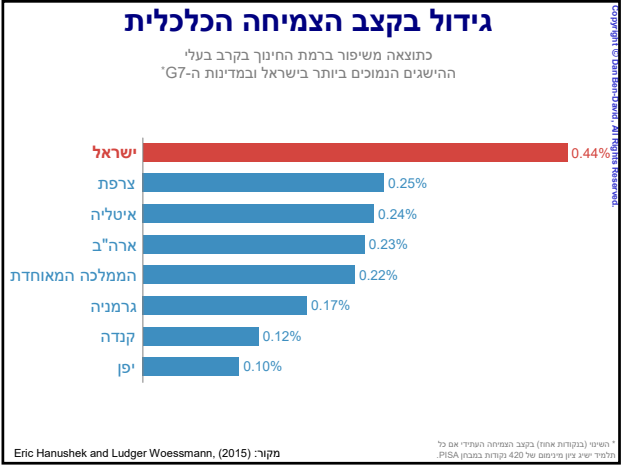
מקור: דן בידור, מוסד שורש ואוניברסיטת תל אביב
הערה: OECD

תוספת לתמ"ג מהעלאת התלמידים בעלי ההישגים הנמוכים ביותר לרף העליון של הרמה הנמוכה ביותר

ערך נוכחי של תוספות לתמ"ג עתידי כאחוז מהתמ"ג הנוכחי

מקור: Eric Hanushek and Ludger Woessmann, (2015)

רעיונות לרפורמה מבנית במערכת החינוך

קווים כלליים

ראשי פרקים

- קביעת אמות מידה אחדות לכל מערכות החינוך**
ליבת לימודים, תקצוב, תגמול, גודל כיתה, וכו'.
- העצמת מעמד המורה**
העלאת שכר לצד שיפור באיכות כוח ההוראה.
- שינויים מבניים במערכת החינוך**
 - ברמה הלאומית
 - ברמה הבית ספרית
 - ברמה המקומית

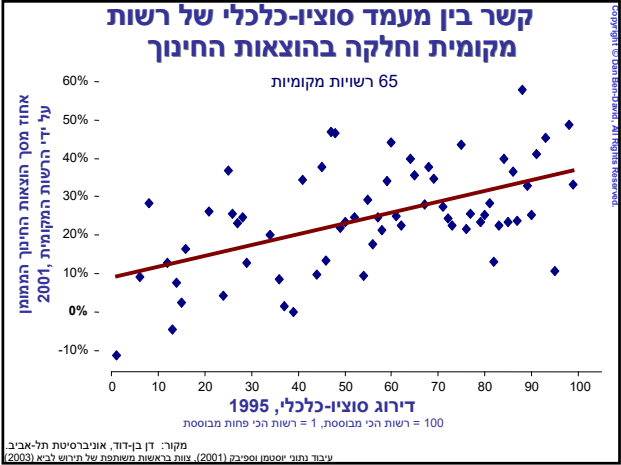
מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

רעיונות לרפורמה מבנית במערכת החינוך

קווים כלליים

- קביעת אמות מידה אחדות לכל התלמידים**
 - הנחלת ליבת לימודים איכותית שהיא זהה ומחייבת בכל מערכות החינוך.
 - רשיון להפעלת בית ספר וכן תקציבים מהמדינה יהיו מותנים ביישום מלא של ליבת הלימודים.
 - חינוך חנים בפועל לכל ילד מגיל 3 עד סוף כיתה י"ב.
 - תקציבים מיוחדים לתגבור על-פי מפתח סוציו-אקונומי.**

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

רעיונות לרפורמה מבנית במערכת החינוך
קווים כלליים

1. קביעת אמות מידה אחידות לכלל התלמידים

- הנחלת ליבת לימודים איכותית שהיא זהה ומחייבת בכל מערכות החינוך.
- רשיון להפעלת בית ספר וכן תקציבים מהמדינה יהיו מותנים ביישום מלא של ליבת הלימודים.
- חינוך חנים בפועל לכל ילד מגיל 3 עד סוף כיתה י"ב.
- תקציבים מיוחדים לתגבור על-פי מפתח סוציו-אקונומי.
- תגמול כספי על הצלחות ביצועיות של בית-הספר.
- ממוצע התלמידים לכיתה יהיה דומה בכל מערכות החינוך – עם תקרה של 25 תלמידים בכיתה.
- יום לימודים ארוך אמיתי – עם מורים מוסמכים בלבד – וארוחת צהריים חמה לכל ילד בחדר אוכל מוסדר.

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

רעיונות לרפורמה מבנית במערכת החינוך
קווים כלליים

2. העצמת מעמד המורה

- העלאה ניכרת בשכר המורים לצד שיפור משמעותי באיכות כוח ההוראה.
- ההכשרה המקצועית של המורים תחייב מסלול לקבלת תואר ראשון ומעלה, וכן תעודת הוראה.
- היקפה של משרת הוראה מלאה תהיה כמקובל במגזרים אחרים במשק מבחינת שעות וימי עבודה.
- יש לחתור לשיתוף פעולה עם ארגוני המורים כדי לאפשר גמישות רבה יותר בהעסקת מורים ובקביעת שכרם.
- לכל מורה תהיה בבית הספר פינת עבודה אישית.

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

רעיונות לרפורמה מבנית במערכת החינוך

קווים כלליים

3. שינויים מבניים במערכת החינוך

א. ברמה הלאומית

- הקמת רשות לאומית לחינוך שתהיה מקצועית, ממלכתית וא-פוליטית, ותוענך לה הסמכות העליונה לקביעת הקרדו (credo), ה"אני מאמין" של מערכת החינוך, ותוכנית הליבה. מדובר ברשות שתמנה 20-25 בעלי תפקידים ומספר מצומצם של עובדי מינהל.
- משרד החינוך יהיה אחראי לקביעת המדיניות של מערכת החינוך בהתאם לקרדו ולתוכנית הליבה שתקבע הרשות הלאומית.
- יבוטלו המחוזות.
- מערך הפיקוח יצומצם במידה ניכרת ויוחלף על ידי רשות ארצית עצמאית למדידה ולהערכה כיחידה מחוץ למשרד החינוך.

מקור: ד"ר בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

רעיונות לרפורמה מבנית במערכת החינוך

קווים כלליים

3. שינויים מבניים במערכת החינוך (המשך)

ב. ברמה הבית ספרית

- המשאבים הכלכליים יועברו לבתי הספר על-פי מפתחות תקציב שקופים, ידועים ושווים הלוקחים בחשבון את המצב הסוציו-כלכלי של אוכלוסיית התלמידים.
- תהליכי קבלת ההחלטות הקשורים בתהליכי הוראה ולמידה, אחזקה שוטפת, ניהול כוח האדם והניהול הפיננסי, יועברו לבתי הספר.
- מנהל בית-הספר יכין את תוכניות העבודה ויקצה להן משאבים. כמו כן, המנהל יהיה אחראי לביצוע תוכניות העבודה, לעמידה ביעדים ובתקציב ולגיוס מורים ופיטוריהם (בכפוף להסכמי העבודה).
- מנהל בית-הספר יהיה חייב לעבור הכשרה מקצועית בתחום הניהול ורצוי – אך לא חובה – שיהיה מורה בעל ניסיון.

מקור: ד"ר בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

רעיונות לרפורמה מבנית במערכת החינוך

קווים כלליים

3. שינויים מבניים במערכת החינוך (המשך)

ב. ברמה הבית ספרית (המשך)

- יוקם לבית ספר ועד מנהל בדומה לדיקטוריון של חברה. הוועד המנהל יורכב מנציגים של ארבע קבוצות: משרד החינוך, רשות מקומית, הורים ומורים – כאשר לנציגי משרד החינוך והרשות המקומית יהיה רוב.
- תפקידיו העיקריים של הוועד המנהל יהיו:
 - לפקח על עבודת המנהל,
 - לאשר תוכניות עבודה ותקציבים של בית-הספר,
 - לאשר גיוס מורים ופיטוריהם.

מקור: ד"ר בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

רעיונות לרפורמה מבנית במערכת החינוך

קווים כלליים

3. שינויים מבניים במערכת החינוך (המשך)

ג. ברמה המקומית

תפקידי הרשות המקומית יכללו:

- הפעלת מינהל חינוך מקומי.
- מינהל החינוך יקבע יעדים חינוכיים – מעבר לליבת החינוך הכלל-ארצית – ויבנה תוכנית לימודים מקומית.
- נציגי מינהל החינוך ייצגו את הרשות בוועדי מנהלים של כל אחד מבתי הספר בתחום הרשות המקומית, מה שיאפשר לרשות להשפיע על בחירת המנהל, על קביעת היעדים החינוכיים, וכן על אישור תוכנית העבודה של המנהל.
- המינהל יקבע את אזורי הרישום המקומיים ואת אופן שיבוץ התלמידים בין בתי הספר.

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

מחברות תוכנית הלימודים, תשס"ו

רעיונות לרפורמה מבנית במערכת החינוך

קווים כלליים

3. שינויים מבניים במערכת החינוך (המשך)

ג. ברמה המקומית (המשך)

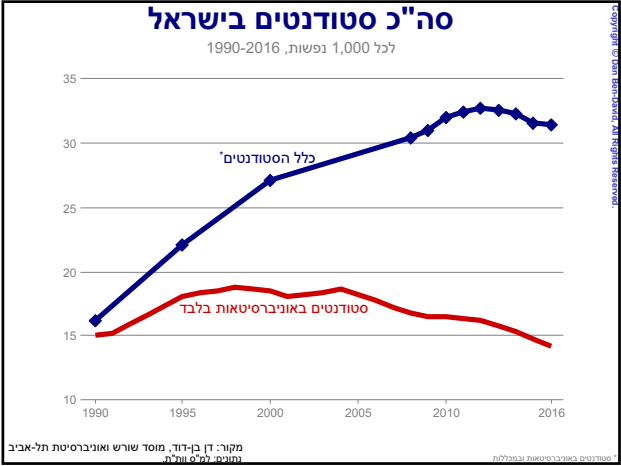
- בזמן שהתקציב הבסיסי של בית הספר ימומן כולו, מהסיבות שתוארו לעיל, על ידי משרד החינוך, הרשות המקומית תוסיף לתקציבים אלה כדי לאפשר יישום עדיפויות חינוכיות מקומיות.
- הרשות המקומית תהיה אחראית על בניית מוסדות חינוך חדשים בהתאם לצרכים שיקבעו במשותף על ידי הרשות ומשרד החינוך. המימון יבוא מתקציב המדינה לפי קריטריונים שווים לכל מערכות החינוך והאזורים בארץ.
- בתי הספר שולטים על נכסים ועל אמצעי ייצור שאינם מנוצלים היטב. על הרשות המקומית לשתף פעולה עם הנהלת בתי הספר כדי למצוא דרכים לניצול המתקנים, מעבר לשעות הלימודים, כדי לייצר הכנסות נוספות לטובת תקציב בית הספר.

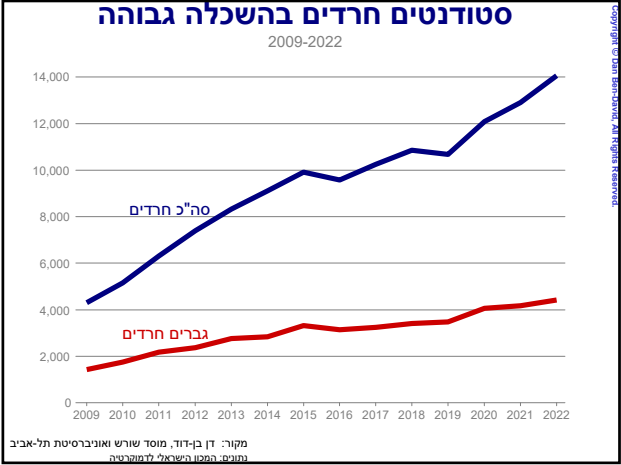
מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב

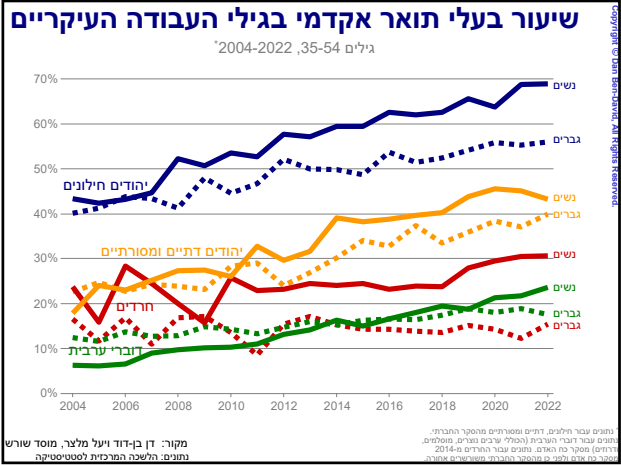
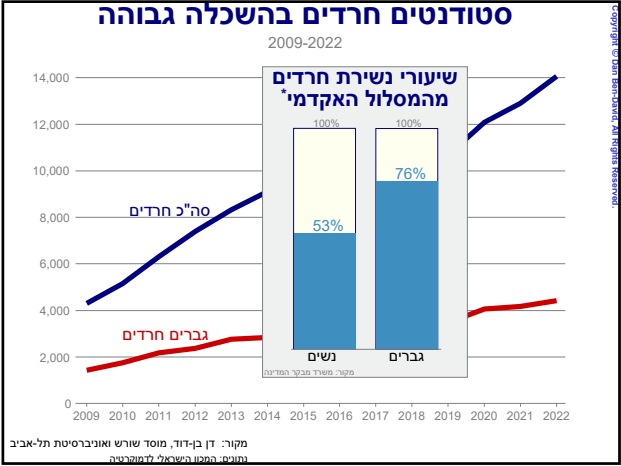
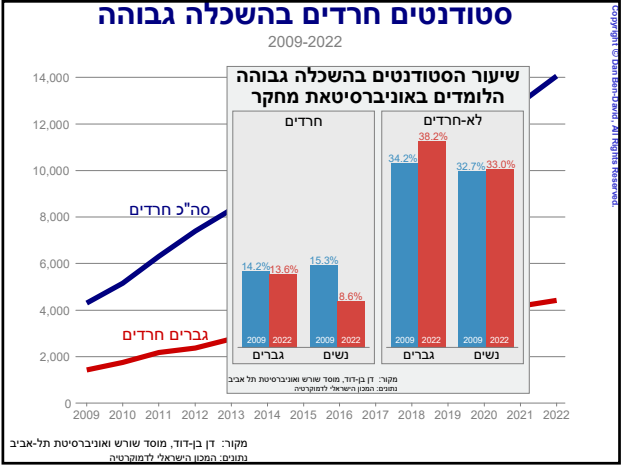
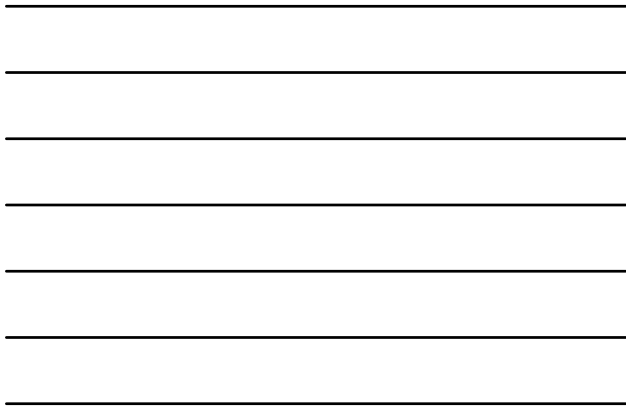
מחברות תוכנית הלימודים, תשס"ו

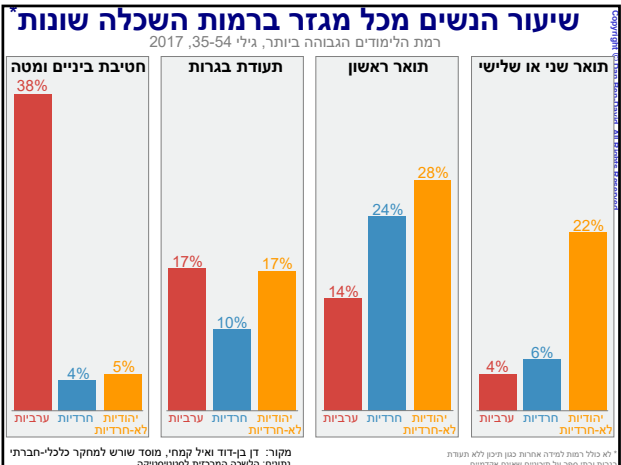
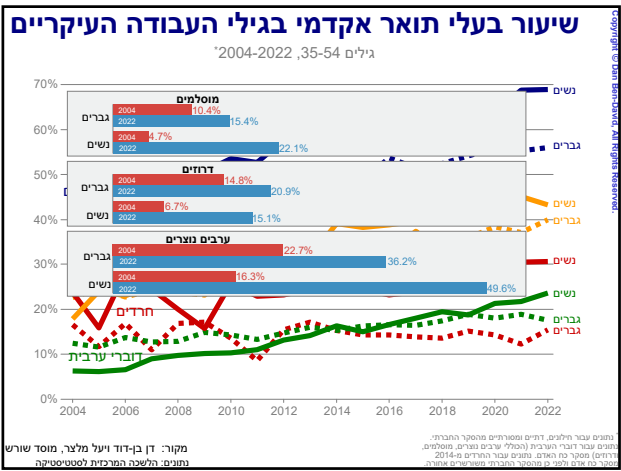
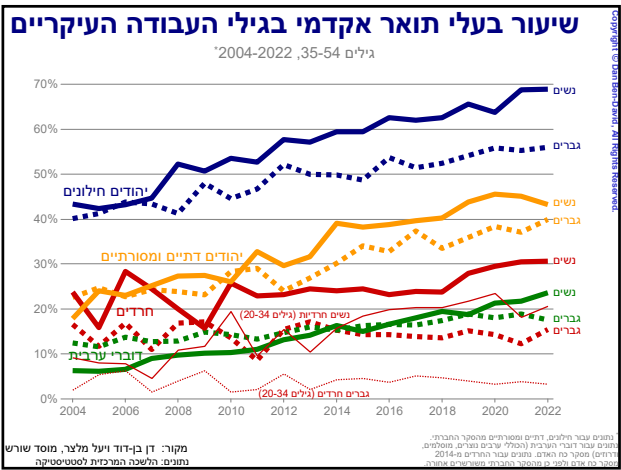
השכלה גבוהה

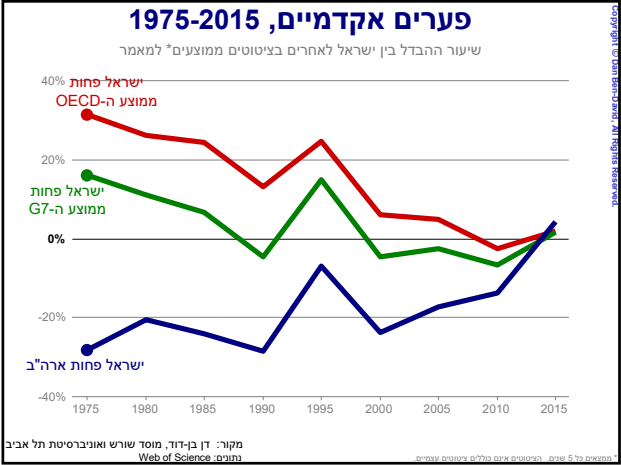

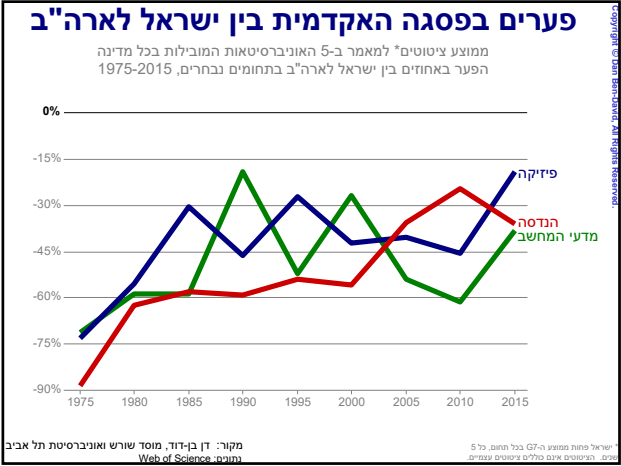

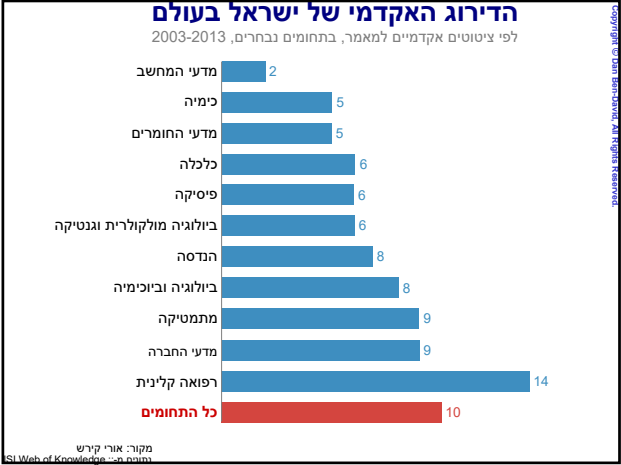

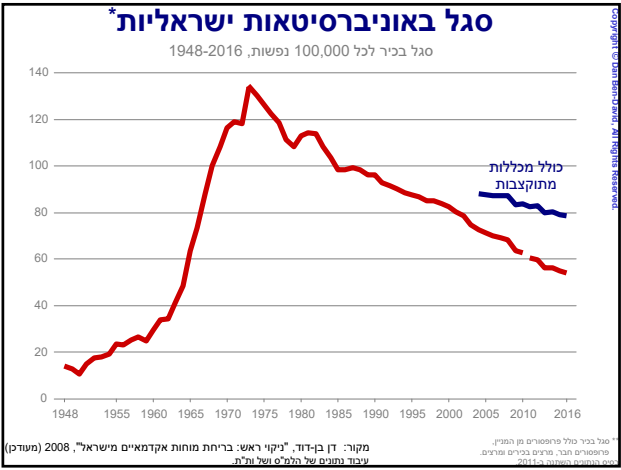

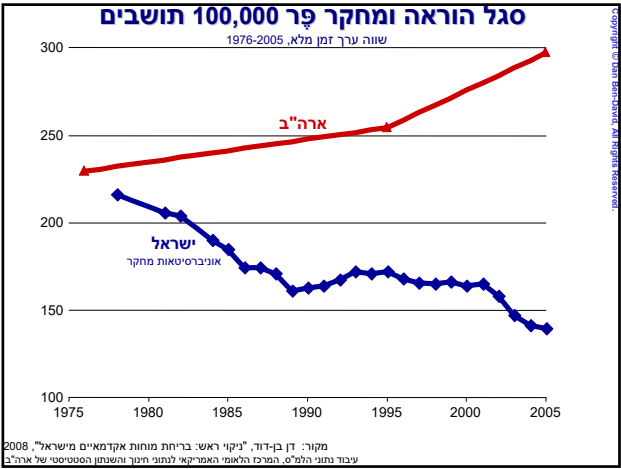

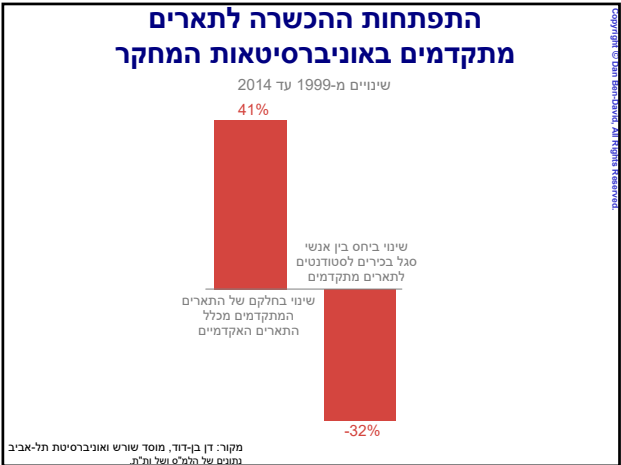

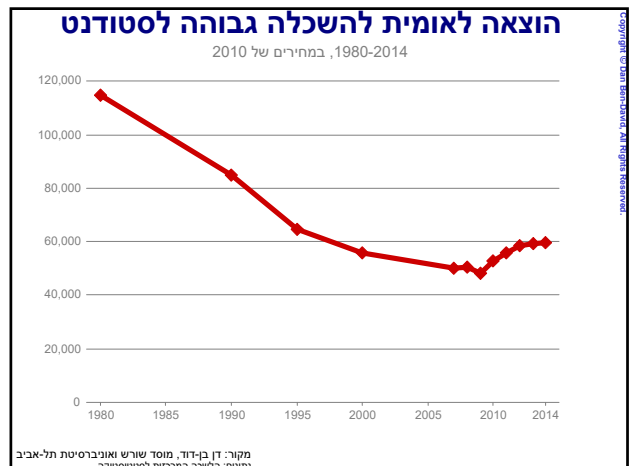
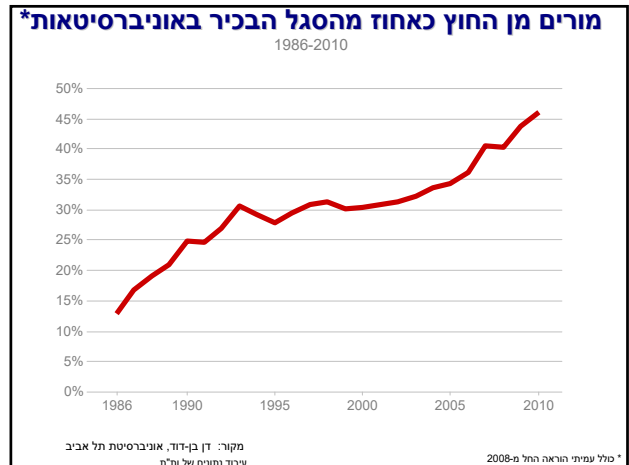

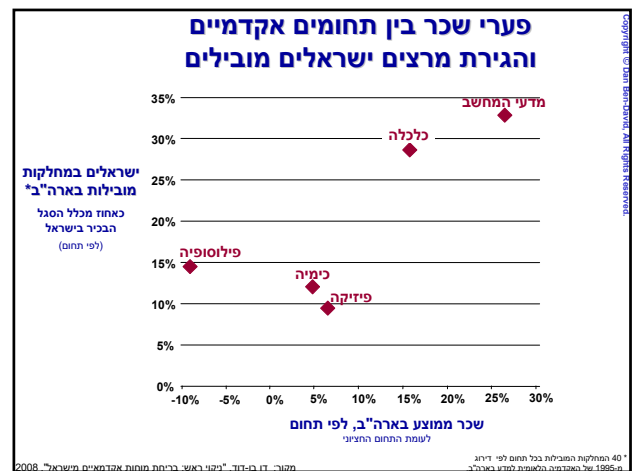
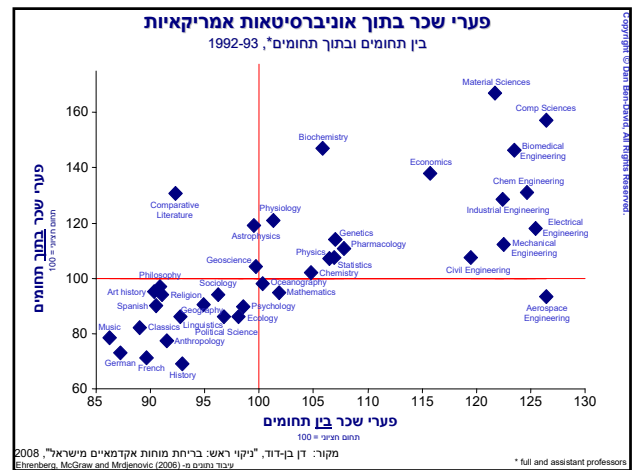

שינויים נדרשים בעדיפויות הלאומיות

מדיניות המעגל הראשון: **יצירת תמריצים ומתן כלים**

- **הגברת התמריצים לעבוד ולהעסיק**
 - החלפת תמריצים לא-עבודה בתמריצים לעבודה.
 - הקטנה ניכרת במספר העובדים הזרים.
- **מתן כלים ותנאים - תוכנית תעסוקה מקיפה**
 - תוכנית "הזדמנות שנייה" להשלמת השכלה
 - הכשרה מקצועית בשיתוף המגזר העסקי
 - מערכת השמה המתומצצת לפי הצלחת העובד

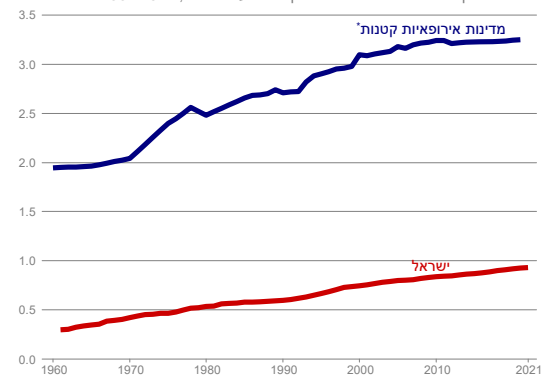
מדיניות המעגל השני: **יצירת סביבה תומכת ומסייעת**

- **יום לימודים ארוך ותוכניות העשרה מסובסדות לילדים ונוער אחה"צ**
- **שדרוג תשתיות התחבורה** - הקטנת תחבורה ציבורית מהירה וזולה בכל רחבי המדינה

• תמונת מצב
• תמונת נזקים

תשתית כבישים יחסית לגודל המדינה

קילומטרים של כביש יחסית לק"מ ריבוע של שטח, 1961-2021

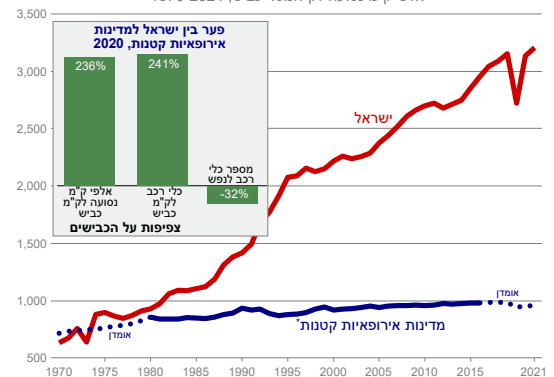

מקור: דן בן-דוד, מוסד שורש ואוניברסיטת תל אביב
נחשבים: לר"ס, בנק עולמי OECD

* בלגיה, דנמרק, הולנד ושווייץ

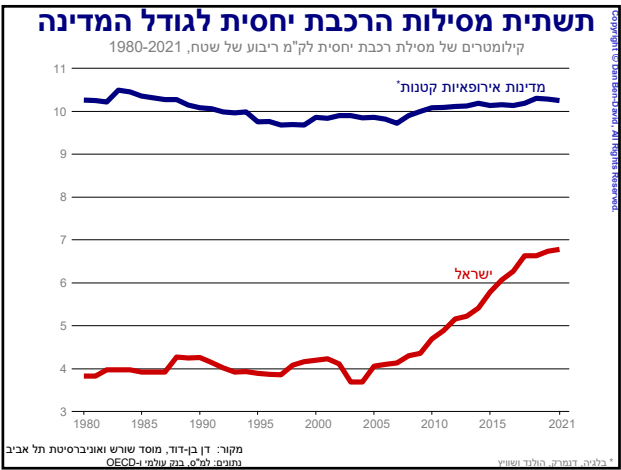
צפיפות על הכבישים

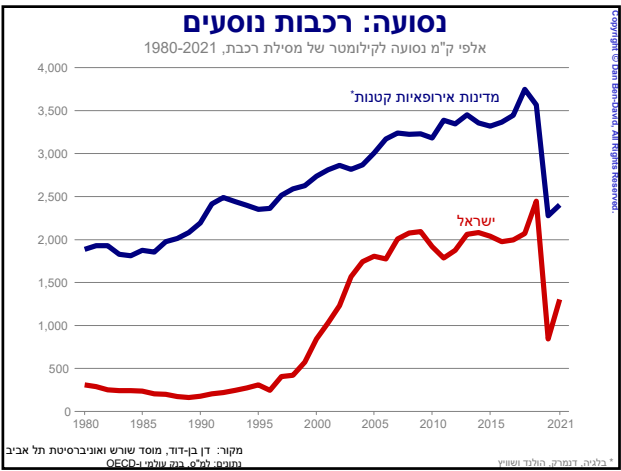
אלפי ק"מ נסועה לקילומטר כביש, 1970-2021

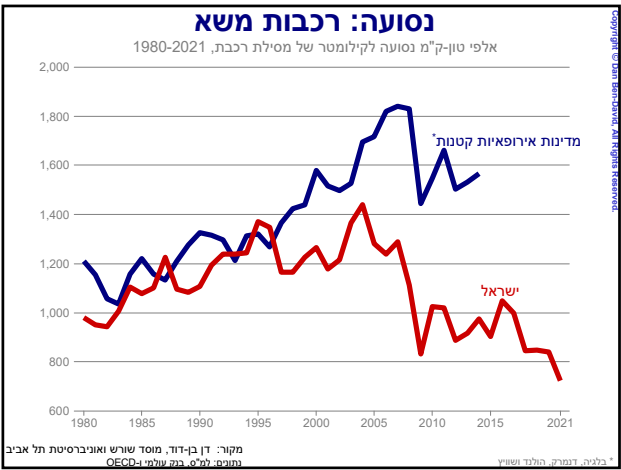

מקור: דן בן-דוד, מוסד שורש ואוניברסיטת תל אביב
נחשבים: לר"ס, בנק עולמי OECD

* בלגיה, דנמרק, הולנד ושווייץ

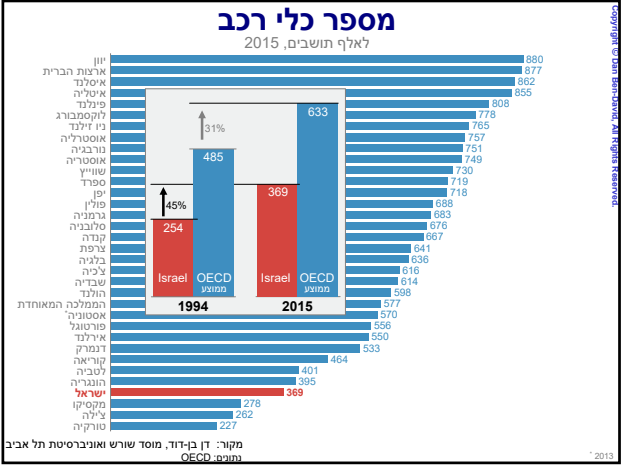

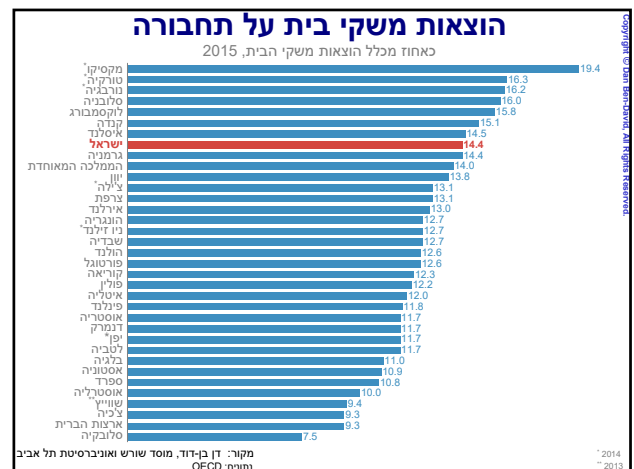
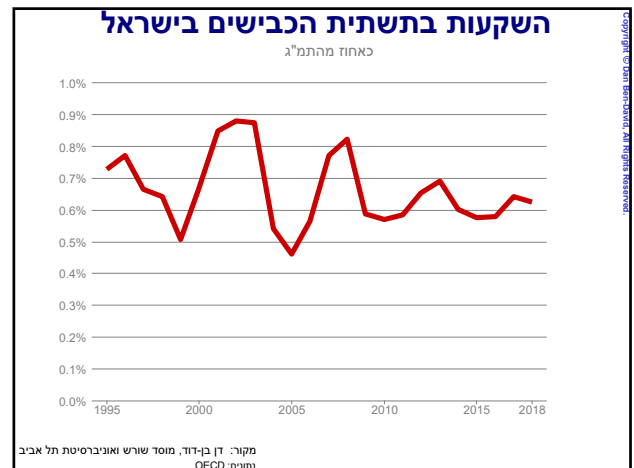
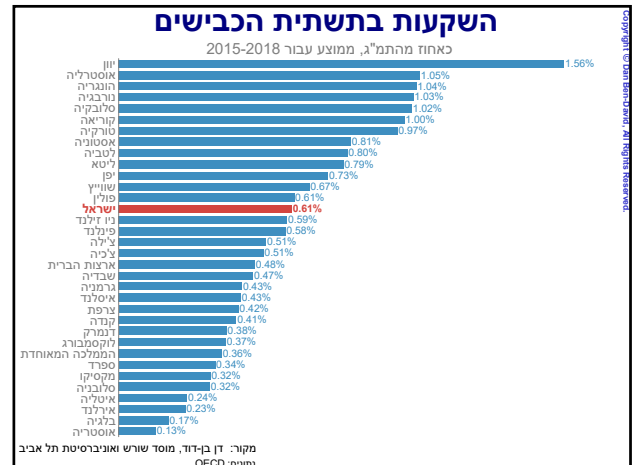

נזקים עיקריים מהצפיפות:

א. הגברת אי-השוויון

פגיעה בתעסוקה

האטת הצמיחה

מניעת אינטגרציה חברתית

הסיבות:

- לעובדים בפריפריה נפגעת הנגישות למקומות העבודה רבים במשק. ← הממשלה צריכה לסבסד מפעלים לעבור לפריפריה.
- לעובדים בפריפריה נפגעת הנגישות למרכזי הכשרה מקצועיים מתאימים. ← זה מקטין את סיכויים להשתלב במשק המודרני.
- מורים טובים הגרים במרכזי הערים אינם מגיעים ללמד בפריפריה. ← חינוך ילדי הפריפריה נפגע.
- פערים ענקיים במחירי הנדל"ן בין מרכזי הערים לפריפריה.
- עלויות יצור גבוהות פוגעות ביצור בכלל וביצוא בפרט.

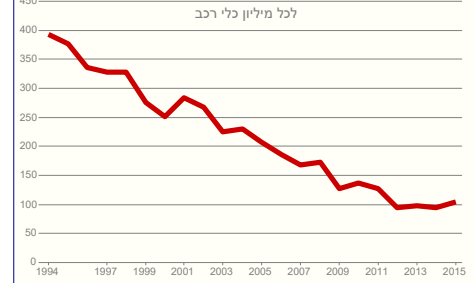
מקור: פרויקט הערים הלאומיים של בן-שחר, הלפמן, בן-דוד, וכו'.

נזקים עיקריים מהצפיפות:

ב. תאונות דרכים

מחיר נפשי כבד.
מחיר כספי כבד.

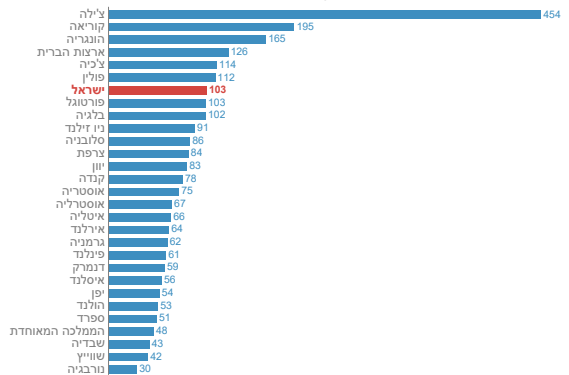
הרוגים מתאונות דרכים

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב
ותננים, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

הרוגים בתאונות דרכים

לכל מיליון כלי רכב, 2015

מקור: דן בן-דוד, מוסד שורש ואוניברסיטת תל אביב
נתונים: OECD

לא כל המספרים (822) נמנים בערך איזו ממוצע

אובדן תוצר

כתוצאה מהשקעות-החסר בתשתית התחבורה

מתוך מאמר של:
Henderson, Vernon (2000), "The Effects of Urban Concentration on Economic Growth," NBER working paper 7503.

נבחנו מדגמים של 80-100 מדינות בשנים 1960-1995.

נעשה שימוש במדד צפיפות Primacy: שיעור האוכלוסיה שגרה באיזור המטרופוליטני הגדול במדינה.

רמת הצפיפות האופטימלית (זו אשר תורמת הכי הרבה לצמיחה כלכלית):

- עולה עם ההכנסה הממוצעת בשלבי ההתפתחות הראשונים של מדינה.
- יורדת עם ההכנסה כאשר המדינה הינה מפותחת.
- כמו כן, הצפיפות האופטימלית יורדת עם גודל המדינה.

מקור: דן בן-דוד, רבעון לכלכלה, 2003

אובדן תוצר

כתוצאה מהשקעות-החסר בתשתית התחבורה (המשך)

Henderson מוצא שמשנתה המדיניות העיקרי הגורם להקטנת הצפיפות הינו ההשקעה בתשתית התחבורה.

ההשפעה של השקעה בתשתית התחבורה על הקטנת הצפיפות עולה עם רמת ההכנסה הממוצעת במדינה.

מההיבט של מדיניות, יש לכך חשיבות מרובה היות והפגיעה בצמיחה כתוצאה מצפיפות-יתר גדלה עם ההכנסה.

מקור: דן בן-דוד, רבעון לכלכלה, 2003

מתוך: Henderson, Vernon (2000), "The Effects of Urban Concentration on Economic Growth," NBER working paper 7503

אובדן תוצר

כתוצאה מהשקעות-החסר בתשתית התחבורה (המשך)

מתוך 72 מדינות שבדק עבור שנת 1990, Henderson מצא שב-24, וביניהן ישראל, ישנה צפיפות יתר.

על פי

- גודל האוכלוסיה של ישראל,
- ורמת ההכנסה לנפש הממוצעת של ישראל,

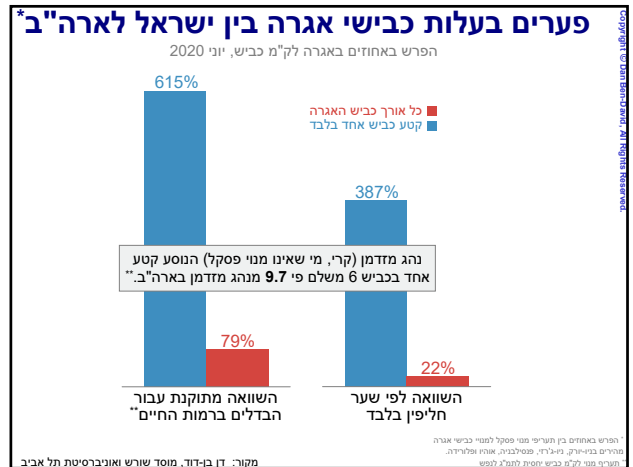
השקעות-חסר בתשתית התחבורה גרמו לכך שקצב הצמיחה השנתי של המדינה הינו 1.5 נקודות אחוז מתחת לקצב הצמיחה השנתי האופטימלי.

במונחים של שנת 2000 בלבד, הפסד שנתי של אחוז וחצי מהתוצר המקומי מסתכם ב-6.7 מיליארד ש"ח.

במונחים של עשור, במדובר באובדן של עשרות מיליארדים.

מקור: דן בן-דוד, רבעון לכלכלה, 2003

מתוך: Henderson, Vernon (2000), "The Effects of Urban Concentration on Economic Growth," NBER working paper 7503

הבעיה

הגודש על הכביש פוגע לא רק בנהגים על אותו כביש, אלא

- גם בנהגים על כבישים חלופיים,
- וגם בכלל האוכלוסיה כתוצאה מייקור היצור ורמת המחיה.

לומר, במצב הצפיפות הקיים היום בארץ, **התשואה החברתית משיפור התשתית התחבורתית גבוהה מהתשואה הפרטית של המשתמשים בה בלבד.**

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב.

גבית אגרה רק ממשתמשי הכביש, או הרכבת, מטילה את כל כובד מימון הפרויקט על כתפים צרות מדי.

- במצב כזה, נטל המימון יקטין את מספר המשתמשים, שהם הנהנים הישירים מהפרויקט,
- הקטנת מספר המשתמשים יקטין את יתרון הפרויקט לכלל האוכלוסיה, שהם הנהנים העקיפים מקיומו.

מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב.

הפתרון

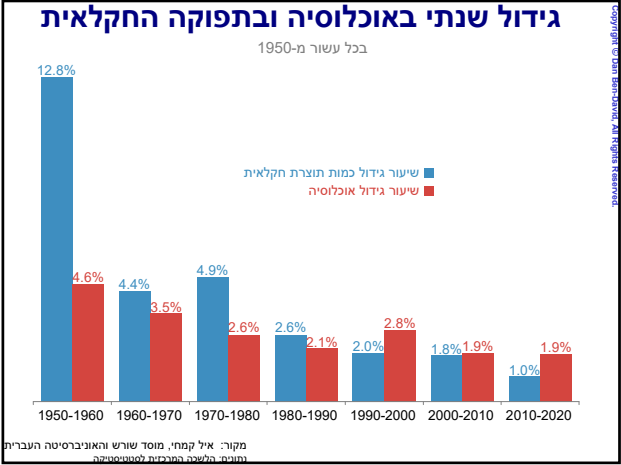
בהיתן שהתשואה החברתית גדולה מהתשואה הפרטית, מעגל המממנים חייב להיות גדול ממעגל המשתמשים.

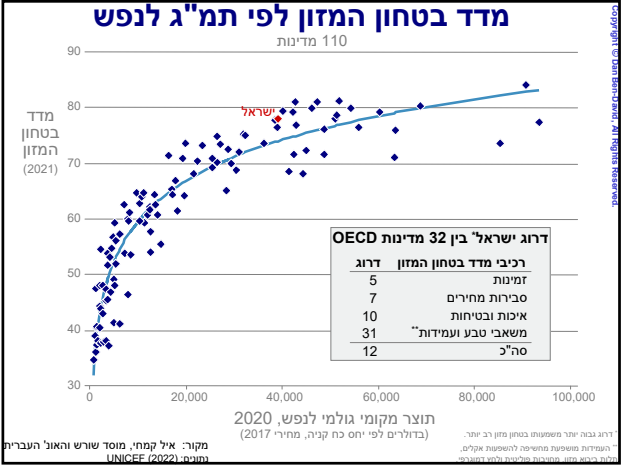
- כלל האוכלוסיה הנהנית מקיום הכביש או הרכבת צריכה לממנו,
- וגם האוכלוסיה העתידית שתהנה מקיום הפרויקט (כלומר, הדור הבא) צריכה לקחת חלק במימונו.

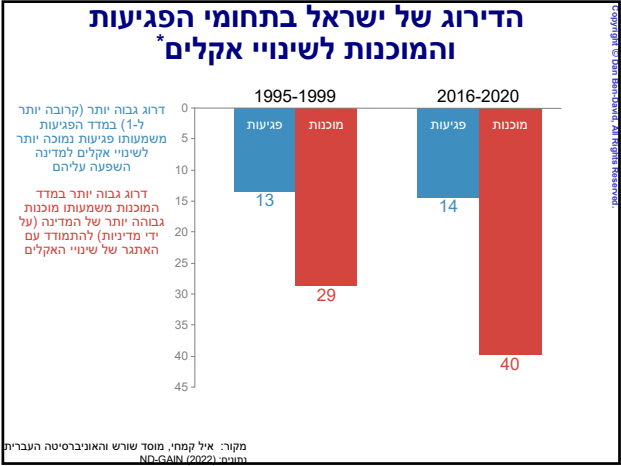
מקור: דן בן-דוד, אוניברסיטת תל-אביב.

בטחון מזון

איל קמחי, "בטחון מזון בישראל – אתגרים ומדיניות?", מוסד שורש למחקר כלכלי-חברתי, נייר מחקר שורש, נובמבר 2022.

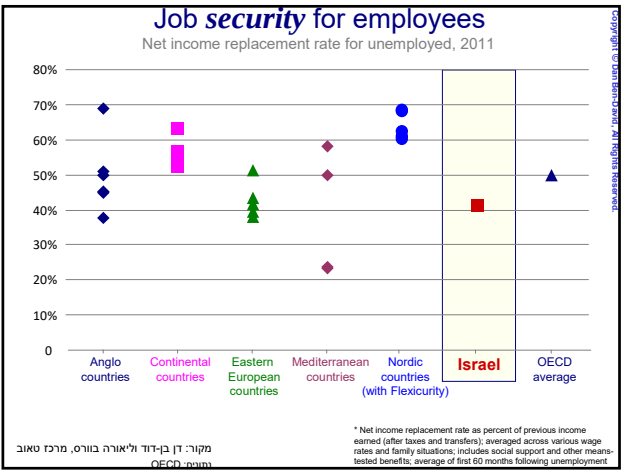

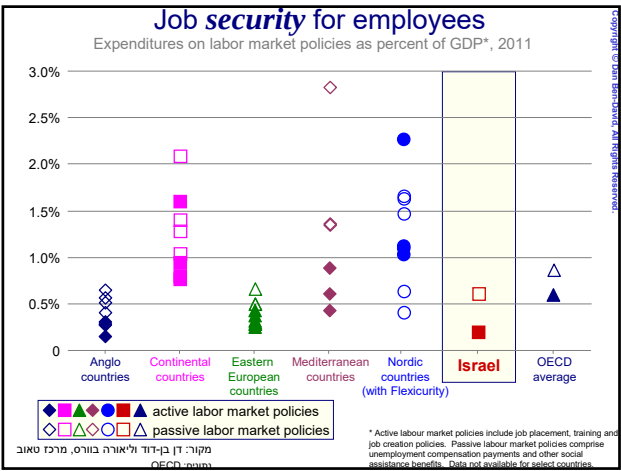

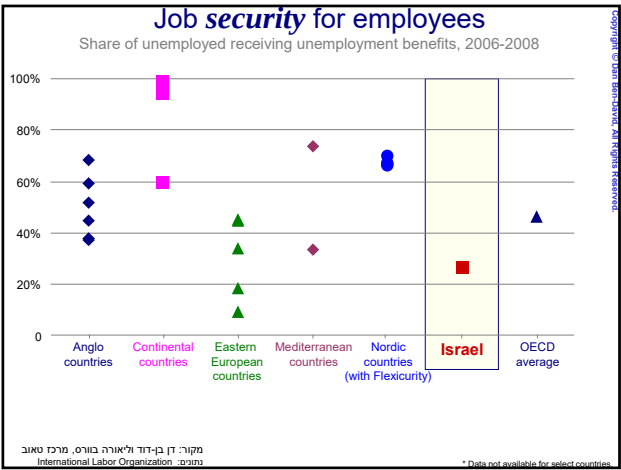

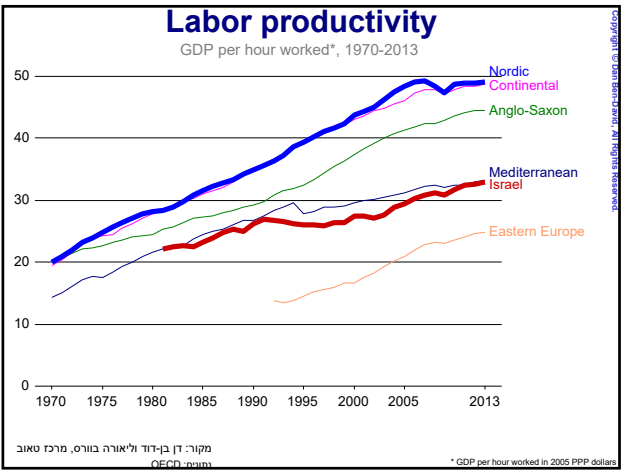
Flexicurity

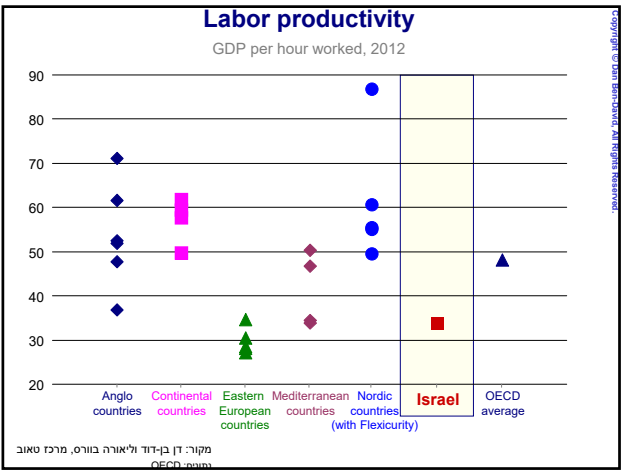

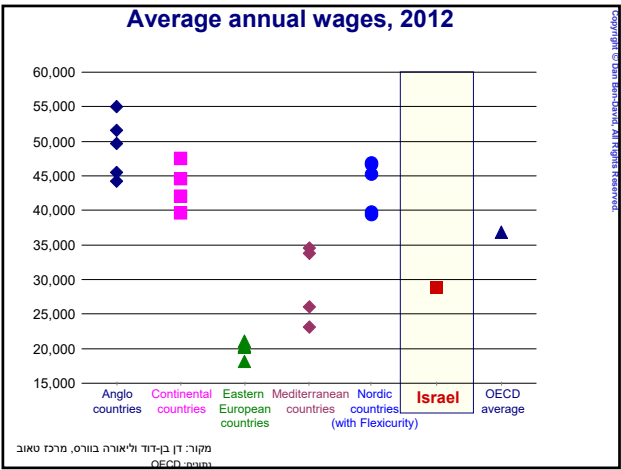

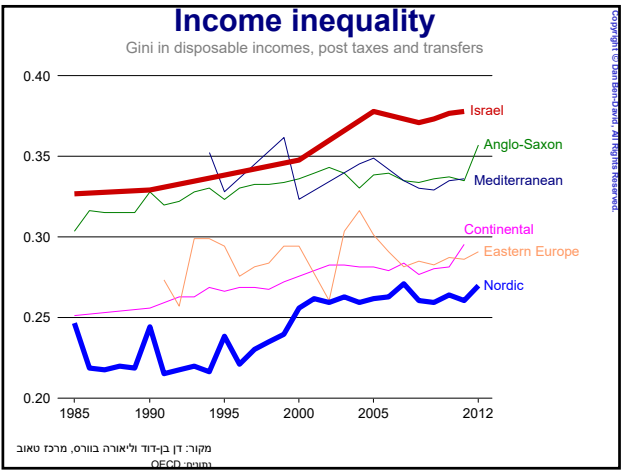

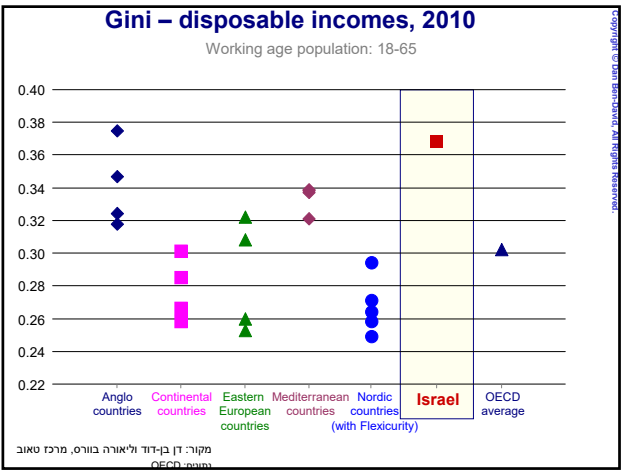

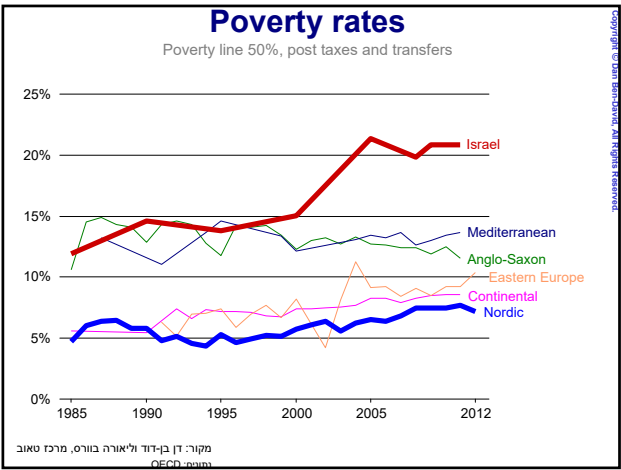

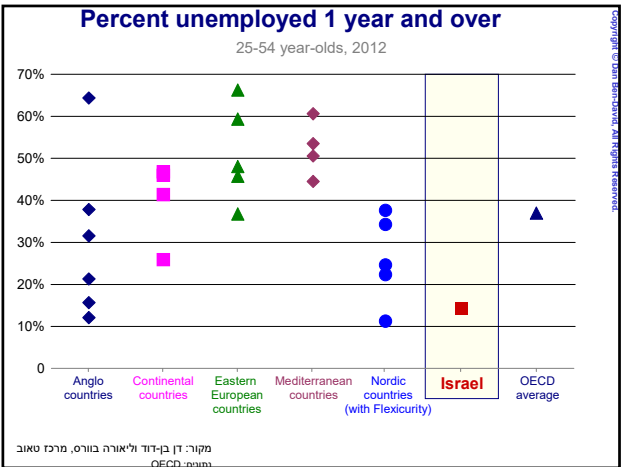
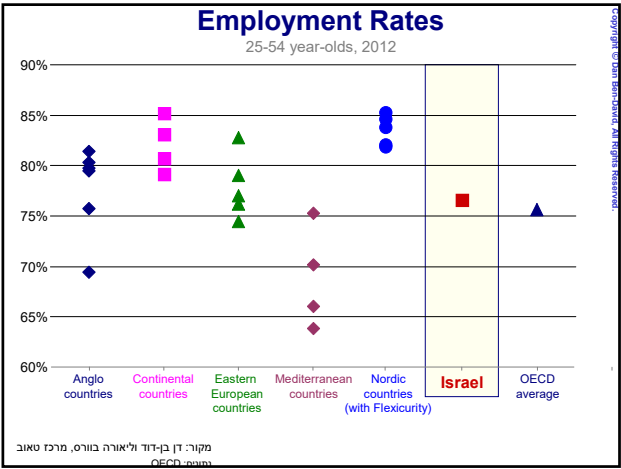
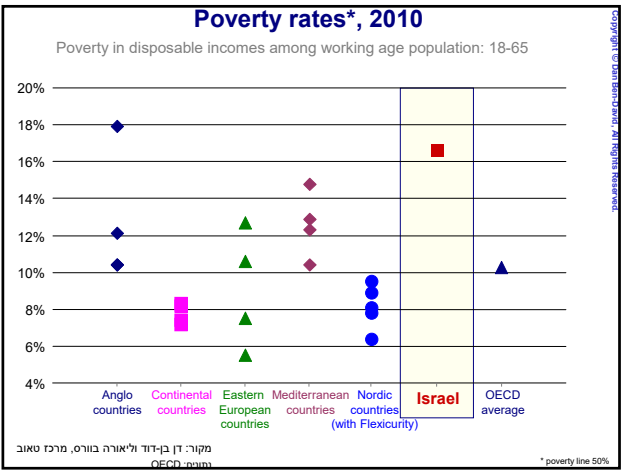

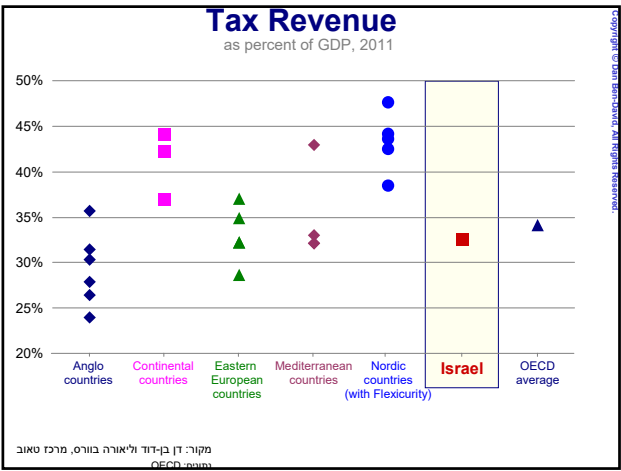
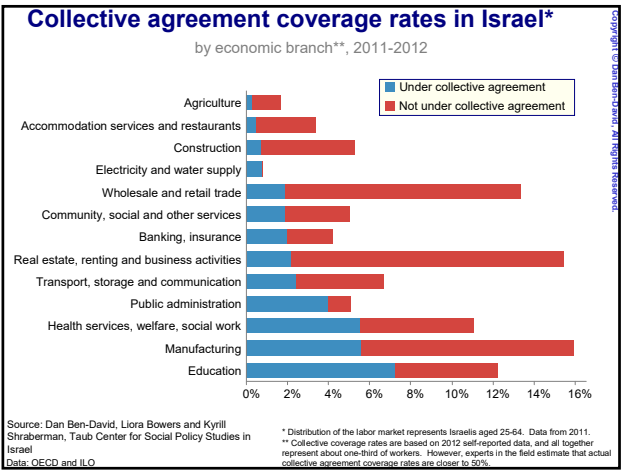

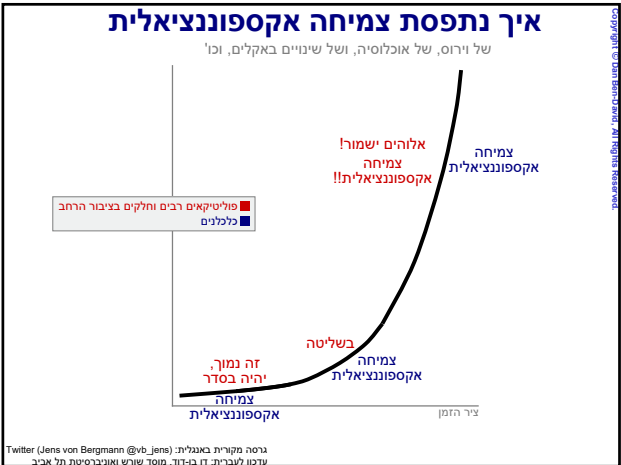

הצד החיובי

"אנשים ואומות נוהגים בחוכמה
רק אחרי שמיצו
את כל שאר החלופות"

אבא אבן
שר החוץ של ישראל, 1966-1974

מתווה ישראל 2.0

הבטחת עתידה של ישראל – ארבע אבני יסוד של מוסד שורש

יעד: החזרת ישראל לתוואי כלכלי-חברתי בר קיימא

הבטחת צמיחה כלכלית מהירה יותר, עוני נמוך יותר, ויכולת לאומית להגן על עצמנו

- מהפך במערכת החינוך הכולל**
 - שדרוג משמעותי של תכנית הליבה וחסומי תקציבים למי שאינו מלמד אותה במלואה;
 - שינוי מהותי של הדרך בה בוחרים, מכשירים ומתגמלים מורים;
 - רפורמה כוללת של משרד החינוך ואופן התנהלותו.
- מהפך בתמיכות ובתקצוב הכולל**
 - הפסקת תמיכות המעודדות אורח חיים של אי-עבודה;
 - שקיפות תקציבית מלאה שתאפשר לציבור לדעת מהן העדיפויות הלאומיות בפועל – ובין השאר, מי מקבל תמיכות וכמה הם מקבלים.

יעד: ביצור השינויים המתוארים לעיל

הבטחת יכולתה של ישראל להישאר על התוואי בר-הקיימא החדש שלה

- שינוי שיטת הממשל**
 - שרים המבינים בתחום משרדיהם בזרוע ביצועית בעלת יכולת ליישום החלטותיה ולאכיפת החוק;
 - בניית מערך אפקטיבי של איזונים ובלמים בין שלוש זרועות השלטון.
- ניסוח והעברת חוקה**
 - לבצר בסלע את היסודות הממלכתיים שיגנו על המדינה ויקשו על כל מי שינסו בעתיד להחזיר אותה אחורה.

סיכום

- הכתובת על הקיר.

האוכלוסיה הנזקקת אינה מקבלת את הכלים להתמודדות בשוק עבודה פתוח ותחרותי, והיא גדלה בקצב מהיר בהרבה מהאוכלוסיה שממנת אותה.

- במשק מודרני ופתוח המאפשר תנועה חופשית של הון ושל עובדים מישראל לחו"ל, מי שמגביר את הנטל על האוכלוסיה שמשלמת מסים ומשרתת בצה"ל חייב להבין כי קיימת נקודת שבירה.

חוקים שקשה היום להעביר בכנסת לשינוי התוואים, יהיה בלתי-אפשרי להעביר בעוד דור או שניים.

סיכום

(המשך)

מאת: **אזהרת הכלכלנים**

מכתב פתוח שעליו חתמו 130 מהכלכלנים הבכירים בישראל (28 במאי, 2024)
https://economists-for-israeli-democracy.com/files/letter_2024-05-28.pdf

"ללא שינוי בתוואי הקיים, תהליכים אלה מסכנים את קיום המדינה. רבים מהנושאים בנטל יעדיפו להגר מישראל. הראשונים לעזוב יהיו אלה שלהם הזדמנויות בחו"ל: רופאים ורופאות, מהנדסים ומהנדסות, עובדי ועובדות הייטק, ומדענים ומדעניות. האוכלוסייה שתישאר בישראל תהיה פחות משכילה ופחות יצרנית, וכך יגבר הנטל על האוכלוסייה היצרנית שנשארה – מה שיעודד הגירה נוספת מישראל."

סיכום

(המשך)

מאת: **אזהרת הכלכלנים**

מכתב פתוח שעליו חתמו 130 מהכלכלנים הבכירים בישראל (28 במאי, 2024)
https://economists-for-israeli-democracy.com/files/letter_2024-05-28.pdf

"תהליך זה של 'ספירת קריסה' שבה מעגלים הולכים וגדלים מעדיפים להגר, כאשר מצבם של הנשארים הולך ונעשה גרוע, יפגע קשות באוכלוסיות שאין להן אפשרות קלה להגר, ובכלל זה המגזר החרדי."

"התהליכים הדמוגרפיים והכלכליים שעוברים על ירושלים בעשורים האחרונים – הידרדרותה המהירה במדדים הסוציו-אקונומיים, תוך כדי נטישת העיר על ידי חלקים גדולים של אוכלוסייתה החילונית – מדגימים היטב את תופעת ספירת קריסה והסכנות הנשקפות למדינת ישראל כולה."

"לירושלים יש את ישראל."

"לישראל, יש רק את עצמה."

סיכום

(המשך)

מאת: **אזהרת הכלכלנים**

מכתב פתוח שעליו חתמו 130 מהכלכלנים הבכירים בישראל (28 במאי, 2024)
https://economists-for-israeli-democracy.com/files/letter_2024-05-28.pdf

"אנו, כלכלני וכלכלניות ישראל, מתריעים בצורה נחרצת וברורה נגד המשך ההתעלמות מתהליכים המובילים את מדינת ישראל לתהום כלכלי, ביטחוני, וחברתי. הסכנה ברורה, ולהערכתנו הסבירות להתמשותה גבוהה מאוד."

"זוהי אזהרת אמת."

ההיסטוריה לא תסלח לקברניטי המדינה בהווה ובעתיד – מכל קצות הקשת הפוליטית – אם יעמדו מנגד."

מדיניות כלכלית בישראל

דן בן-דוד

אוניברסיטת תל-אביב